

اداره مخصوصه

در سعادتده بازی علی جاده هندو

محل اداره :

مُسْكَنُ الْحَقَّةِ حَرَبٌ

صَرَاحَةٌ

۱۳۲۶

خطار

مسکنِ حقوق آثار جدید ممنونیه
درج ایندهین آثار اعاده اوپنار
فیول اوپنور

دين، فلسفه، علوم، حقوق، ادبیاتدن و سیاسیاتدن وبالخاصه کرک سیاسی و کرک اجتماعی و مدنی احوال و شئون اسلامیدن
بحث ایدر و هفتهده بردفعه نشر اوپنور.

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

صاحب و مؤسسلى :
ابوالعلا زین العابدين — ح. اشرف ادیب

آپونه بدلى
سنہ اسکی الی آیلني غروش
هر طرف ایچون ۸۰ ۴۰ «

تاریخ تأسیسی

۳۲۴ نوموز ۱۰

قیراەدن مقوا بورو ایله کوندریلرسه سنوي
۲۰ غروش فضلہ آنلر

در سعادتده پوسته ایله کوندریلرسه ولايات بدلى اخذ اوپنور

اوچنجي جلد

۳۲۷ شعبان ۲۷ نچشندہ ۳۲۵ اگستوس

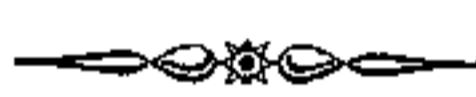
عدد : ۵۳

بناءً عليه مسلمانلرک حال سهودر، عصیان دکلدر؛ زله در، ضلال دکلدر.

اویله کورییورم که عامماںین قالقسەلدە بىرلىندن خبردار اولمايان مسلمانلر آرەسندە معارفه حصولئە چالشىلار، بىرقطۇمەدەكى افرادىڭ صىداسىنى دىكىر قطاعەدەكى افرادە اسماعىيەتكە حصر فکر ايتىسلەر، آزىزمان ئظرفىدە آمال ملتى جمع و توحيد اېقلەت قابل اولوردى. هەل الدە بىت حرام كى بىتون قطعات ارضىن قوپوب كان مسلمانلرک طوبىلاندىنى بىرىر اولدقدن صوڭرا بومقىسىدە وصول اوقدر زور دکلدر. جناب حق ھرسنە حجاز ارضىنە ھر عشىرتنىن، ھرجىنسدن، ھرقىيلەدن بىرچوق اېنساي ملتى جمع ايدىيور. آرتق دىنىانك ھر طرفىدەن كىشىن اخوان دين آرەسندە سوپىلەنەجك سوزلرک نە بىوڭ تائىرى اولىق اىمباب ايدەجىكى تاملەت محتاج دکلدر.

ھەل بىمحىشىر مسلمىنندە طوبىلان خلقك بىر قىسى دىكىر قىسىنك يىانجىي اللىر استبدادى، تىكىمى آتىندە نصل اىكلەيدىكى طوپەجق، اكلايەجق اوپورسە عالم اسلامدەكى انتباھ قابلىت بىرەت حالتىن چىقەرقى بىر فعل، بىر حرڪىت شىكاي آلىر.

مصر مفتىسى مرحوم شيخ محمد عبد
مترجمى: محمد عاكف

كتب كلاميەنك احتياجات عصره كوره اصلاح و تأليفى بین المسلمين مذاهب مختلفەنك توحیدى

مدرسه لرده تدریساتك اصلاحى

مقررى	محرى
موسى كاظم	مابعد
ح. اشرف اديب	

بن سزه شىبىي علماسىندن بىريلە ايتىدىكىمىز بىر مباحثەيى حكايە ايدەيم، سزەدە بىر امنىت كاپىر. ھەم غايت متعصب بىر شىبىي ايدى؛ فقط عالم، جدى بىر ذات. دىدم كە:

— نەدر سزك اصل محل تزاڭىز، خلافكىز؟ نزد شىبەيە ايدىرى سكىز؟
— اصل خلافت مسئۇلەسندە!... دىدى.

— اووندە نزاع ايدەجىك بىرىي يوق. بىك قالىرسە نزاع دەكز.
— يوق، دىدى، غايت مەھمەر. بو، پىرمىشىر اسلامى، محو ايتىشىر، دىنى آلت اوست ايلمىشىر... پىغمەردىن صوڭرا خليفە على اولىلى دى... دىدم كە:

— «خلافت پىغمەردىن صوڭرا على يە ئائىددىر» سوزى بىر دعوادر، دليل اىستەر. بوكا دىلىكىز نەدر؟

اوپرچوق شىلەر صايىدى، دوکىدى. اما ھېسى واهى، دىكەدم، دىكەدم، نەهايتىدە دىدم كە: — بو سوزلرک ھىچچە بىرىسى دليل دكى. بونلار ھې ئافادە ايدىر. سن اورتەيە بىر دعوى قويىدكە كە مطالب

بو كونىكى بولندىغىمىز حال سفيله قارشى قلبىزى ارضى ايدەبىلەك بىزم اىچون قابل اولورمۇ؟

شوكتىمىزى تارمار ايدىن، بىزى بوجالە كتىرن مصىبتىلرک كافەسى انجقىللەك، پىغمەرك بىزى نەمى ايتىش اولدىنى تفرقىيە، تفاقە دوشەركىن دوشىدەكىن سكە باشمەركىدى. لىسانىزدىن دوشەمەين، قلوبىزى اطمئنان اىچىنە براقاڭ كەللەللەك بىزدىن طلب ايتىكىدە اولدىنى حقوقى ادا ايتىش اولىيدىق عجىبا اجنبىلار اىچون بويىلە مەلکەتكەلىرىمىزى پارچە پارچە ايتىك، سيف غالىتلىرىنى كۆزمىزك اوکىنە پارلپارل پارلاتەق قابل اولورمۇدى؟

شريعتك بىيان ايدىيىكى حقىقتىلە قارشى اېنساي مسلمىنەك يېقىنى واردە. لكن صاحب يېقىن اىچون فرائض التىبەي اىها ايتىك دە بىردىن دىكىيدىر؟ «أحسب الناس أني ترکوا أن يقولوا آمنا وهم لايفتنون. ولقد فتنا الذين من قبلهم فليعلمون الله الذين صدقوا ولیعلمون الكاذبين» شىبه يوقدركە ھرمۇن الالھەك يانىندە صادق چىقىسى اىستەر، كاذب چىقىسى اىستەمن. پىك اعلا، بويىلە برا مىتھان التىبەي تىتىجەسندە صىادقى كاذبىن آىيرەجق صىدق عملەكى صىدقەن باشقە نەاولە بىلەير؟ ھىچ حقىقى بىر مسلمان ذات، مخىرىت اىچىنە كېچەجك، ولو بىك سنه لەك، بىر حىاتە طالب اولورمۇ كە باشقە جە حىات فانىيەي استخفاف ايتىك كىندىسى اىچون دليل ايماندر؟ بىز مسلمانلر اوقدر شان و شوكتىدىن صوڭرە اصل راضى اوله بىلەيز كە ذات اىچىنە، مىشكىت اىچىنە يوارلانەلمەدە مذهبىمىزى طانىيابان، شريعتكىمىزى محترم طۇميان، حقوقىزدە، عھودىزە رعایت ايتىھىن بىر طاقىم يابانجىلار كلاسىدا، مەلکەتكەزىدە، مەلکەتكەزىدە بىلەكلىرى كې تصرف ايتىسو نەنلە، و ئەنملىزى المزدىن آللەرق باشقە اللىرە تودىع ايلسو نەنلە؟ خاير! خاير!

دين آلمىي يە نصرت ايدىنلرک منصور اوله جقى تائيد ايدىن (ان تنصروا الله ينصركم و يثبت اقدامكم) وعد ازايىسە بل باغلاماش خالص مسلمانلر مالىي، جانى فدا ايتىك خصوصىنە ھېچ كرى طورمازلر. نصل طورسو نەركە حق اویله اىستىيور. الله اویله امىر ايدىيور، ضرورت بويىلە اىمباب ايدىيور، باشقە دولو قورتولق امكاني يوق ...

بصىرتلىرى نور خدادىن نصىبەدار او لانلر بىلەيز كە دين آلمىي يە نصرت، شريعت بىضايى اعلا انجق و فاق ايلە، مؤمنلر آرەسندەكى ارباب اخلاقىھ تعاون ايلە قابل اوله بىلەجك، راييات اسلامك يەلۋەدە سوروندىكىنى، مەلکەتكەلىرىمىزك پارچە پارچە ايدىلەرلەك المزدە قالان قىسىنى غصب اىچىنە اجنبىلار آرەسندە قىرعە آتىلدىنى كورمك، صوڭرە بىقدەر دىلتە، بىقدەر فلاكتە قارشى ھىچ بىر حرڪىتىدە بولغا ماق، وحدت كەلە بىچەلەشىمامق بىزەلا يقىمير، بىجىا بومىشكەتكەزىلە، بىووظىفەسز لەكمىز لە برا بىر حالا مسلمان اولدىغىمىزى ادعا ايدەبىلە جىكمىي زى؟

وحدتە مىل ايتىك، احرار حاكمىتە، حوزە اسلامى حمايەتە بىك جان ايلە اوغراشمىق بوتون. مىسلمانلرک قىلبىنە يە طوتمىش صفات كامنە دىندر، لكن اولىكى مقالەلر مزدى، و يەلدىكىمىز بىر طاقىم اسبابك حىلولتى وجدا ئاردىن كان صدای حق دىكەمە يە مانع اولىيور.

بویله سویلینجه مناظر من طور دی. برشی دیمدى. صوکرا علاوه ایتدم: - ایشته بودنوات کرام مسلاک نجیبی حرفاً تطیق ایتدکلرندن بز اونلری تقدیس ایدر ز. ذره قدر انصافی اولان برمسله هان ده اویله یامق لازم کایر. عقول سلیمه اربابی بونك خلافتی رد ایدر.

— حضرت علی پک عالم ایدی ، پک فاضل ایدی ، اسرار
قرآنہ واقف ایدی ۔

— طوغرل۔ او کا شہر یوق۔

— او یہ ایسے یہوں خلیفہ اور اولما مش؟

— سن مسئله‌ی دکیشدیریورسک : علی دها فضل ، دها عالم
اولدیغى ایچۇن لايق اولان او اولمايدى ، ديمك استیوزسکىز .
او حالده سزجه دین اساسىدن بوزوڭماش . اولى اولان شى تۈرك
ايدىلماش ، ديمك اولىور . بوندن «دین اساسىدن صارىچىلىدى» ديمك
اولورمۇ ؟

بۇنى سوپەرەنچە : - بىرادر ، دىيدى ، سن لاف سوپەرەنچە .
حضرت علی اسراز قرآنە دەھا زىادە واقف او لە يىغى اىچۇن اىيڭىك
خلىفە او او لىسىدە ئىيچە خەدىتلىر يايىچىدى . يعنى اسلام پك چوق
ئعالى اىدە جىكىدى . مقصىدمۇ نۇدر .

دیدم : - سن دعوا کی دکیشدیردکه . برکره بواولمادی . مع هذا
صوکرا کندیسی ده خلیفه اولدی . او نلرک بیلمدیکی برشی وارسه
نه یه میدانه چیقارمدي ؟ باقیایرسه ، سزک دعوا کزه کوره ، علی خلیفه
اولونجه عالم بتون باشقة لاشملی ایدی . . .

ایشته بويولده دها بر چو قشيلر سويالدكه، او نك او زيرينه بودات
داره انصافه كله رك : — طوغروسي، بوسياسي برميئله در، ادر مزه
تفر فه قوم انجون وقته قورولمش بريلاندر، ديدى .

ایشته کوریلیورکه او نلر منصف آدمادر . کوروش-ورسهک ،
هداوله افکار ایدرسهک طبیعی بر لشه جکن . ملل غیر مسلمه به قارشی
بیله اظهار خصوصت جائز دکلدر . نرده قالدی کندی دین قارداشمزه
قارشو جائز او لسوون . بوحال پک مضردر . بوکار تق نهایت ویرملى .
افکار مضره بی قالدیر ملى ، تأليف بینه چالیشەملى . بز بوكون خرسیانلر لە بیله
تأليف بینه ، اتحاده مجبورز . اتحاد ، اتحاد ، دائمًا اتحاد . بزم ایچون
بوکون باشقە چاره يوق . هر کەم اتحاد . احتياجات زمانیه بی تقدیر

ایتمی، اکلامی ده او کا کوره هر کس کندی و ظیفه سیله مشغول او ملی.
الحاصل بر چوq نقطه نظر دن علم کلام کتابلو منی اصلاح
واکال ایتمی يز. بالخاصه عصر حاضر ده کی فلاسفه نک مذاهبنی او قومی،
او کرنمی. مدافعه ایتمی .. فقط هر در لو مدافعه منی «وجادلهم بالقی
هي احسن» حکم جلیله توفیق ایتمی يز . یعنی ادب دائره سنده مباحثه،
منظاره ایتمی . اختلافلری قالدیر ملی . چونکه حضرت پیغمبر ده
بویله یا پاردي . ما بعدی وار

یقینیدن در. مسائل اعتقاد په دن پرشی ظنی شیملله اثبات او لنه ما ز.
هایدی بر مسئله^۱ فرعیه او لسون ده ظنی دلیلار ایله اثبات او لنه بیلسون.
پنه او یمایور.

صوکرا بشقه شیلره صاپدی؛ سویلدی، سویلدی. فقط هپواهی
شیلر، نهایت دیدمکه:

— حضرت پیغمبردن خلافته داڑه، یعنی کندیسنندن صوکرا
کیمک خلیفه اوله جغنه داڑه قولانه هیچ برشی صدور ایته مشدر، بو،
قطعی در، دایلم: اکر حضرت پیغمبرک کندیسنندن صوکرا مقام خلافته
کیم کله جگنه داڑه کندیسنندن بر قول صریح شرف صدور ایته یدی بو
مسئله ده اصحاب کرام اختلاف ایتمز لوردی . چونکه اصحاب کرامک
حضرت پیغمبره درجه اطاعتی هر کسی جهه معلوم، حتی حضرت پیغمبرک
ارتحال دار بقا بیورد قلری کون انصار ایله مهاجرین خلافت مسئله سنی
مذاکره، ایتدکلری صرده بینلرنده اختلاف ظهور ایتدی . نهایت
بونک او زرینه انصار کرام: بر امیر بزدن بر امیر سزدن او لسوون، دیدیلر،
صدیق چیقوب ده (الا عمه من قریش) حدیثی او ووینجه انصار طور دیدیلر:
— مدامکه پیغمبر بولیه بیورمش، بزم بوندن صوکران زاعمنز یوق،
کندیکن انتخاب ایدیکن !... دیدیلر ...

کورولیورکه کندیسندن صوکرا کیمک خلیفه اوله جغنه دا
صراحت قولیه شویله طورسون ، ایما قولی بیله یوقدی . دیمک که
حضرت پیغمبر بومسئله یه دا ئر هیچ برشی سویالمدی . خسته او لنجه
صدایقی امامته چیرمشدی . بوندن استدلال ایتدیلر : امامته بونی لا یق
کوردی که چیردی ، دیدیلر . فقط حضرت علی حقنده بویله برشی ده
اولمادی .

خلاصه بو مسیله حقنده حضرت پیغمبر کنده یستندن هیچ
بر حدیث شرف صدور ایتمامش اول دینگدن اول امرده اصحاب کرام
مقام خلافته کیمک تعیین اولنه جفنی حقنده اختلافه دو شدیلر. نهایت
بالاجتهاد صدیقه قرار ویردیلر. صو کرا حضرت صدیق عمری ولی
عهد یاپدی. حضرت عمرک وفاتندن صو کرا بر شوری یاپلدي.
شوراده عنانی انتخاب ایتدی. صو کرا حضرت علی مقام خلافته
کلدی. شیمدی بونک اساس دینه تعلق نه؟ « دین محظوظ... »
بو، نصل لا قیردی؟

صوکرا صدایق خلافته کلش، نه یا پمیش؟ مسلک رسولی تبدیل می‌ایمیش؟ سزده بیلیرسکر که مسلک رسولی حرفیاً تطبیق و محافظه ایمیشدر. صوکرا عمرده اویله یا پمیش. بتون فتوحات اسلامیه بی‌یاپان حضرت عمردی. حتی سزی اسلام ایدن او ایدی. بوقدر فتوحات اویلش، حضرت عمر زماننده نیجه بالاد فتح ایدیلمش ویوز ملیونه قریب نقوس حوزه اسلامه کیرمش. بونکله برابر ابتدای زماننده حال نهایسه نهایتدهده اوایدی. اکثريا یالین آیاق کز ردی که آیاق قابلی اسکیمه سونده بیت‌المال متضرر را اولماسوں. شوحالده «دین محو اولدی» نک معناسی نه؟